

HARJU MAAKONNAPLANEERINGU MAAVARADE TEEMAPLANEERING

Planeeringu ja mõjude hindamise sh KSH aruande eelnõude
avaliku väljapaneku tulemusi tutvustav avalik arutelu

PROTOKOLL

Kuusalu rahvamaja, Kuusalu vald, 16.06.2025
Algusega kell 18.00

Juhatas: *Triin Koorits Skepast&Puhkim OÜ*
Protokollis: *Kairi Mänd, Skepast&Puhkim OÜ (konsultant, planeerija)*

PÄEVAKORD:

1. Teemaplaneeringu (edaspidi TP) eesmärk ja vajadus –
Agnes Lihtsa, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (MKM)
2. Mõjude hindamine, sh KSH ja asjakohaste mõjude hindamine
3. Kui palju on varustuskindluse tagamiseks materjali vaja?
Harry Kuivkaev, Kliimaministeerium (KLIM)
4. Avaliku väljapaneku käigus esitatud ettepanekud
5. Küsimused ja avatud arutelu

Küsimused ja arutelu:

1. **Küsimus (kodanik):** Kuivõrd see TP on sõltuv poliitikast, sh valimistest või suunatakse seda Euroopast? Kas muutustega valitsuses võib ka TP uuesti muutmisele minna?

Vastus (Agnes Lihtsa, MKM): Planeering on apoliitiline. Kui planeering on kehtestatud, siis ei saa seda enam muuta. Riigi tasandil on vaja ühiskonnas kokku leppida. Planeerigu protsess on pikk ja uuringud on laiapõhjalised.

2. **Küsimus (kodanik):** Miks planeering enam turvast ei käsitle?

Vastus (Harry Kuivkaev, KLIM): Turba osas on riiklikult kehtestatud nimekiri, kuhu võib üldse kaevandama minna. Harjumaal taotlusi esitada selle järgi ei saa.

3. **Küsimus (kodanik):** Kui kaevandamine on lõppenud, siis tekib süvik ja see täitub veega. Kui suur on tõenäosus, et ala taas metsastatakse?

Vastus (Harry Kuivkaev, KLIM): Kui see on võimalik, siis saab ala selliselt korrastada. See seatakse kaevandamisloa menetluses.

4. **Küsimus (kodanik):** Meie piirkonnas hakkab ka üks karjäär ammelduma ja on olnud arutelu, et sinna korrastamisel supluskoht rajada. Aga nüüd kui kaevandaja on oma raha kätte saanud, siis kas neil on enam huvi supluskohta rajada? Kas on Eestist muid näiteid, kus on rajatud avalikke ujumiskohti?

Vastus (Harry Kuivkaev, KLIM): Kaevandaja peab ala ära korrastama. See on kohustus. Vastasel juhul tulevad trahvid. Keskkonnaamet peab selle üle järelevalvet. Enne uut luba ei väljastata, kui ei ole varasemalt antud load korras. Seni kuni kaevandamisluba kehtib, nii kaua on võimalik seal toimetada. Männikul on hea näide supluskohtade rajamise osas. Lõuna-Eestis on neid näiteid rohkem, kuidas endisi karjääre on korrastatud puhkealadeks ja avalikke supluskohti rajatud. Harjumaal on suured kaevandamise alad ja seetõttu rekreatsioonialade loomine suuremahulisem ettevõtmine. Siin on vaja saada kokkuleppele KOV-ga ja maaomanikuga, et alad antakse kasutusele rekreatsiooni eesmärgil. Kui Keskkonnaametilt taotletakse korrastamistingimused, siis tuleb kaasata KOV ja maaomanikud.

5. **Küsimus (kodanik):** Kui karjäär on ammeldunud, kas siis vesi tekib sinna loomulikult viisil? Kust võetakse täitematerjal, et auk täita?

Vastus (Harry Kuivkaev, KLIM): Kui allpool põhjavett kaevandatakse, siis tekib vesi. Täitmiseks kasutatakse taristu ehitusest üle jäänud täitematerjali, madalama kvaliteediga materjali. Harjumaal karjäärid on nii suured, et kõiki neid ei ole võimalik täita. Kuusalus jäävad pigem veealad, kuna alad on nii suured. On juba karjääre, kus ei tohigi enam looduskaitsetel ja hüdrogeoloogilistel põhjustel vee alla minna.

6. **Küsimus (kodanik):** On selliseid juhtumeid, kus kaevandamine on lõppenud ja kaevandajal on raha otsas ning läheb pankrotti. Mis siis saab edasi?

Vastus (Harry Kuivkaev, KLIM): Enamasti väiksemate karjääride eraomanikega võivad tekkida need probleemid, et nad ei tee korrastamist lõpuni. Suurte alade puhul on tegemist tuntud kaevandajatega ja nemad oma mainet ei taha sellega rikkuda. Kui kaevandamine toimub eramaal, siis sõlmitakse kahepoolne leping kaevandaja ja maaomaniku vahel. Kui riigimaa, siis kontrollib protsessi riik ise. Kui varu pole alal lõpuni ammeldatud, siis tuleb kohe uus kaevandaja peale.

Vastus (Erki Vaguri, konsultant): Kaevandajat ei saa sundida varem korrastamisega peale hakata. Samas on võimalik alustada korrastamist karjääri nõlvadest. Maapõueseaduse järgi saab ühe korra kaevandamisluba ka pikendada. Kui taotletavad mahud on utoopilised ja on näha, et kaevandaja ei suuda neid realiseerida, siis võidakse ka loa pikendamisest keelduda.

7. **Küsimus (kodanik):** Probleem on Kuusalus kruusaga – kitsas käes.

Vastus (Harry Kuivkaev, KLIM): See on kogu Harjumaal probleem.

Vastus (Erki Vaguri, konsultant): Ehituskruus peab vastama külmakindlusele ja purunemiskindlusele – ja sellist materjali on vähe. Seda võrreldakse juba paekivisõelmega. Täitekruusa on piisavalt. Kruusaga on sama nagu lubjakiviga, et seda ei levi igal pool ja seda saab kaevandada, seal kus seda on.

8. **Küsimus (kodanik):** Kas TP käsitleb ka fosforiidi kaevandamise võimalusi?

Vastus (Harry Kuivkaev, KLIM): Lääne-Virumaa on kõige huvipakkuvam ala ja seal EGT viib uuringuid läbi. TP ei käsitle fosforiiti. Informatiivselt on teada, kus see levib Harjumaal. Enne kui siin kaevandada, on Lääne-Virumaal palju perspektiivsemaid ehk kvaliteetsemaid kohti.